

33 1/3

GRAMOFONOVÝ KLUB 1966
ŘADA SLOVESNÉHO UMĚNÍ

DV 15276 SUPRAPHON

gramofonový klub

PORTRÉT BÁSNÍKA ANTONÍNA SOVY

VYBRAL FRANTIŠEK BRANISLAV

HUDBA JOSEF SUK

(1) Co mohl najít poutník - (2) Tušení (Hory nádech . . .) -
(3) Olše - (4) Rztoužené ženy - (5) Ranní zpěv - (6) Svítící ves -
(7) Zavolání - (8) Ekloga - (9) Tušení (Tma počala . . .) - (10) Hrdá
bolest - (11) Píseň - (12) Sloky - (13) Co mohl najít poutník

(14) Ještě jednou se vrátíme - (15) Bílé město - (16) Andante -
(17) Princezna Lyoleja - (18) Říjen (Ovoce zčesáno . . .) - (19) Melan-
colia - (20) Kdo vám tak zcuchal tmavé vlasy - (21) Říjen (Topolů
nade vsí . . .) - (22) Píseň z jižních Čech - (23) Ještě jednou se vrá-
tíme

Recitují

Zdeněk Štěpánek (1, 5, 13, 14, 17, 20, 23), Václav Voska (2, 3, 7,
9, 12, 15, 19, 21) a Otakar Brousek (4, 6, 8, 10, 11, 16, 18, 22)

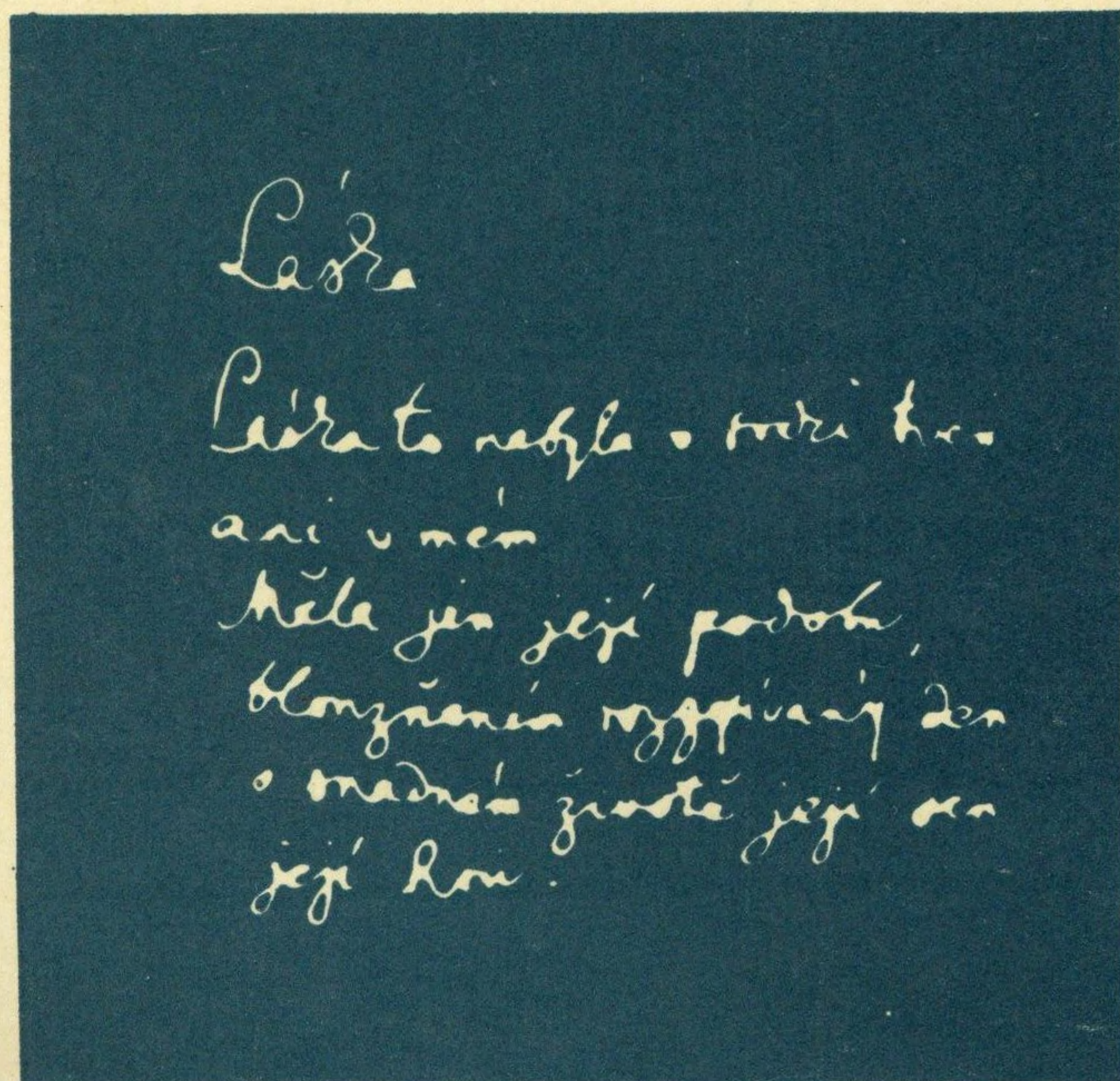
Režie Josef Henke

Redakční spolupráce Josef Cincibus

Technická spolupráce Miroslav Prokeš

Nahráno v pražském studiu SHV Lucerna v měsíci
září 1965

Rukopis Antonína Sovy

© F. Branislav 1966 — cover © E. Marková
F-09*51643

ANTONÍN SOVA

Kdo má rád poezii, vyhledává si svého autora, který svým věrným hlasem sbratřuje ho s lidmi, s jejich osudy a zápasy, který ho okouzluje, citově a myšlenkově obohacuje. Takový básník je sluncem jeho jiter, je bohatým klasem letního poledne. Jeho verš se zatřpytne jako večerní hvězda nad ovocnou zahradou.

Mnoho čtenářů našlo blaživou zálibu v umělecké tvorbě Antonína Sovy.

Antonín Sova (nar. 26. 2. 1864 v Pacově, tam také zemřel 16. 8. 1928)

je ryze český básník, který svým výrazem rozezpíval mateřštinu, zvroucněl ji a dal jí zvláštní půvab. Je dobře poznovu se zamýšlet nad životem a dílem tohoto vzácného básníka. Kdykoli vyslovíme jméno Antonína Sovy, procitá rosnaté světlo, zazní chvála české krajiny, nad kterou zpívá skřivan, kde pluh obrací k slunci hliněné brázdy. Jak je spanilé, jak je opojivé naslouchat lyrické melodii! V ní zachvěje se jarní květ, ozve se stesk po ženě, sílí víra v domov. V hlasech země je úrodnost i kov pro zbraně, vůně i křídla, oblázky na březích potoků i modravá dálka, do níž spěchá řeka. A kdo by neznal i vichřičnou sloku Antonína Sovy, která statečně bojovala za právo národa, ve které je soucit a vzdor, kterou se neochvějně věří v lidskou spravedlnost! Sovova píseň je plna životní vášně, pastelových obrazů, přírodních pohledů i lidských cest.

Antonín Sova měl schopnost hluboce vyjadřovat českou citovost, porozumět dějinnému vývoji. Byl prostoupen osudem země, věděl o jejích propas-
tech a touhách, žil její zklamání i výhry.

Kdybychom hledali hudební nástroj, který nejlépe vyjadřuje hlas Sovovy poezie, budou to housle. Ozvou se často a tak žádostivě uprostřed samoty. Ale jejich hlas vede vždycky cestou za člověkem, jde za lidmi, aby zlíbežnil jejich dny, aby je prosvětlnil něhou, prozářil nadějami a ukazoval cestu k dobrému. Jak dovede básník Antonín Sova proměnit touhu v píseň dětí, jak se s nimi dovede zadívat ve víře v šťastnější budoucnost!

Hledáme-li symbol, kterým bychom vyjádřili Sovovu básnickou tvorbu hudebním nástrojem, nebudou to jen housle, byl by to mnohostrunný hudební nástroj, který se pod citlivým dotekem rozechvěje do tolika zádumčivých a jemných, roztoužených písní. A kolik vyvolává dojmů! Rozehraje-li se hudba verše, má věrný znak české citovosti.

A jak nás hluboce dojmá, jakou úctu a obdiv v nás probouzí, když víme, že básník dovedl tvořit až do posledních dnů života, ačkoli poslední dlouhá léta znamenala pro něho hořkou samotu, bolest a utrpení. Jen vzpomínkami mohl se navracet do kraje, kde prožíval kouzelné dětství, kde příroda naučila ho vyposlouchávat nejskrytější tajemství. Miloval vody a lesy, měl rád pole a vrchy, naučil se svým krajem milovat celou svou rodnou zem, dát jí milostný hlas a přítulnost, napojit vírou v prosté lidi. Rodná krajina naučila ho hledat a nalézat citlivý výraz pro lidské duševní stavy, pro naděje, pro chvějivé nálady přírodních krás i složitého lidského žití. Dodnes je nám blízký ten jemný básník, který se probíjával k pravdě, který chtěl zcela pochopit a básněmi vyslovit smysl našeho národního života. Svými horečnými verši proteplil čas, rozechvěl tolik srdcí, dal vdechnout vůni, dal zahýřit obrazům pestrými barvami. Zádumčivá samota byla sestrou jeho mládí. Životní jeho cesta vedla ho k lidským srdcím.

František Branislav